

VERLICHTING

Tot op heden wordt de term **ANCIEN REGIME** gebruikt ter aanduiding vd tweede helft vd 17de eeuw tot 1789.

In de tijd was er niet allen sprake van een **standenmaatschappij** en het **absolutisme**, maar er was ook sprake van een **'wetenschappelijke r evolutie'** en de **Verlichting**.

1700 Omstreeks 1700:omslag in westers denken,oa door kennis v culturen buiten Europa,onderminning gezag vd klassieken (zogenaamde 'strijd tussen ouden en modernen'), toenemende invloed Noordelijke Staten (Engeland en Republiek) op het geestelijk en wetenschappelijk leven en door opkomst v natuurwetenschappen en natuurrechtdenken.

Vooraf het door filosofen ontwikkelde **natuur rechtdenken** ondermijnde voorgoed het heilige geloof in een v God gegeven orde. Niet allen het **'droit divin'** werd ter discussie gesteld maar ook bv de hiërarchische ordening v man en vrouw. In de loop vd **18de eeuw** verschoof het accent v God naar de natuur; het werd nu de natuur die de maatschappelijke orde zou moeten bepalen. Daarmee heeft de **Verlichting** vd **18de eeuw** ook bijgedragen aan de latere *Romantiek* vh *veilige huisgezin*. Wat is natuurlijker dan de huisvader die zorgt voot het materiële welzijn vh gezin en de moeder die haar kinderen aan haar borst koestert?

In schrijnend contrast met deze geïdealiseerde voorstelling vh natuurlijke ouderschap tekende de harde praktijk vf grote massa der bevolking zich in deze periode af.

Economisch laten velen zich betrekken in processen vd proto-industrialisering > verpaupering en proletarisering.

VERLICHTING

pag, 126, WB

In de visie van VERLICHTINGSFILOSOFEN als LOCKE [1632-1704] en ROUSSEAU [1762] op kinderen in een duidelijk afzetten tegen de christelijke opvatting aanwijsbaar. Door bv te benadrukken dat kinderen *onbeschreven bladen* waren en vooral gevormd werden door omgevingsinvloeden werd ook afstand genomen van het *calvinistische idee* van de erfzonde en van andere aspecten van *goddelijke voorbestemming*.

pag 140

Heeft in de 18de eeuw bijgedragen aan de latere romantiek van een veilig huisgezin [wat is 'natuurlijker' dan een huisvader die zorgt voor het materiële welzijn v zijn gezin en een moeder die haar kinderen kostert aan haar moederborst]

pag 151

Hobbes (1588-1679):ontdeed natuurdenken voorgoed v religieuze elementen / machtsverhoudingen waren niet door God gegeven / Hobbes wegbereider voor Verlichtingsdenken, Locke is de grondlegger

pag, 153

Maar wel is zeker dat het VERLICHTINGSDENKEN, met zijn nadruk op de opvoedbaarheid vd mens en het belang v het gezin als opvoedingsinstituut, van groot belang is geweest in de ontwikkeling van het besloten, burgerlijk gezin vd 19de en 20ste eeuw. //

pag.162.txt-bijplaatsen

pag, 201

Eind 19de eeuw werden pogingen igeaan om de pedagogische inzichten die sinds de VERLICHTING in de burgerij gangbaar waren, ook in de arbeiderklasse in te voeren. Kwam erop neer dat ouders zich moesten bekommeren om de emotionele ontwik, v hun kinderen en in hun opvoeding moesten aansluiten bij de psychologische behoeften

pag, 209

Verlichtingspedagogen:sterkere rol moeders in opvoeding / zuigelingen zelf voeden,geen flessen of minnen / intellectuele en morele ontw. moest taak moeders worden,die door liefdevolle en aandachtige omgeving een weldadige invloed op de karaktervorming v hun kindneren zouden hebben [in hoogste burg. kringen was dit niet gebruikelijk]

pag.211.txt bijplaatsen

pag, 290

18de eeuw: huw. was een contract op bepaalde gronden aangegaan, werd hieraan niet voldaan dan moest dit contract ook ontbonden kunnen worden.

pag, 322

18de eeuw: kind is tabula rasa,opvattingen v mensen waren het gevolg v zintuiglijke waarneming en ervaringen,en niet v een vastliggend en ingeboren ideeënstelsel

pag, 357

In het denken van de Verlichting en in de Franse Revolutie [1789] kunnen we ten dele een voortzetting van oudere individualiserende trends zien,maar nu veel verder gesecculariseerd en geradicaliseerd en daardoor ook nieuw: zonder God en kerk en met een principiële verwerping van het absolutisme en de standenhiërarchie. Een van de gevolgen was een kortstondige liberalisering van het huwelijksrecht, een ander van een heel andere orde van grootte was toen de nieuwe en hoogstmoderne visie op democratie en mensenrechten. De revolutie werd gevolgd door de Restauratie, de Verlichting door de Romantiek, de kortdurende maar hevige impuls van individualisme bracht ook nieuwe vormen van collectivisme, waarvan het nationalisme wellicht de voornaamste was.